

Джейми Фрил и младата дама

Летиша Маклинток

Живял някога във Фанет Джейми Фрил със своята майка. Единствен Джейми се грижел за вдовицата, работел неуморно със силните си ръце и всяка събота той изсипвал спечеленото в скута ѝ, като чинно ѝ благодарял за половин пенса, който тя му давала за тютюн. Съседите го възхвалявали като най-добрия син, срещан на Земята. Но сред тях имало и такива, чието мнение му било неизвестно. Макар да живеели съвсем близо до дома им, той така и не ги бил виждал, а и всъщност рядко някой смъртен можел да ги зърне, с изключение на вечерта срещу първия майски ден или на Хелоуин.

На четвърт миля от къщичката му се намирал стар порутен замък, за който се мълвяло, че е обитаван от малки възшебни създания. На всеки Хелоуин старинните прозорци се осветявали и случайните минувачи виждали дребни фигурки да се носят насам-натам из вътрешността на зданието и дочували музика от флейти и гайди. Всички знаели, че феите и елфите пируват, но никой не се осмелявал да влезе при тях.

Джейми често наблюдавал мъничките силуети отдалеч, слушал прелестните им мелодии и се чудел как ли изглежда замъкът отвътре. И на един Хелоуин станал, взел си шапката и рекъл на майка си:

– Отивам в замъка да си потърся късмета.

– Какво?! – извикала тя. – Да не искаш да влезеш там, ти, едничкият син на вдовицата? Да не си си изгубил ума и да си оглупял, Джейми?! Те ще те убият и тогава какво ще стане с мен?

– Не бой се, мамо, нищо лошо няма да ми се случи, трябва да ида. Джейми излязъл, прекосил картофената нива и не след дълго се озовал в близост до замъка. Прозорците му били огрени от светлина, която обагряла в златисто почервенелите листа, останали по клоните на ябълковите дървета.

Спрял в горичката от едната страна на замъка и се заслушал във веселбата на феите, а смехът и песните им засилили желанието му да влезе при тях. Множество малки хора, най-големият от които бил с ръст

на петгодишно дете, танцували под звуците на флейти и цигулки, а други пиели и пирували.

– Добре дошъл, Джейми Фрил! Добре си ни дошъл, Джейми! – извикали всички вкупом, щом съзрели госта. Поздравът „Добре дошъл“ се понесъл от уста на уста и прозвучал с всеки глас в замъка. Времето минавало и Джейми се наслаждавал все повече на пиршеството, когато домакините му казали:

– Тази нощ ще ходим до Дъблин да отвлечем една млада дама. Ще дойдеш ли с нас, Джейми Фрил?

– О, да, ще дойда – викнал лекомислено жадният за приключения момък.

На прага чакали множество коне. Джейми яхнал един и жребецът се понесъл с него във въздуха. Не след дълго прелетели над майчината му къщурка заедно с групата елфи и продължили нататък над високи планини и ниски хълмове, над дълбокия фиорд Лох Суили, над градчетата и селски къщички, където хората печали орехи и хапвали ябълки, празнувайки Хелоуин. На Джейми му се сторило, че прелетели над цяла Ирландия, преди да стигнат до Дъблин.

– Това е Дери – посочили му елфите, докато минавали над катедралната кула. Изреченото от един глас било подето от останалите и така петдесетте гласчета зазвучали вкупом: – Дери, Дери, Дери! И при всеки следващ град, който подминавали по пътя си, те осведомявали Джейми. Най-сетне младежът чул звънливите гласчета да оповестяват: „Дъблин, Дъблин!“.

Вълшебните създания смятали да окажат чест с посещение не на нечий скромнен дом, а на самите прелестни покои на Стивън Грийн. Дружината слязла от конете до един от прозорците, през който Джейми съзрял прекрасна глава, полегнала на възглавница в изящно легло. Той наблюдавал как елфите повдигат младата дама от леглото ѝ, а на нейно място оставят пръчка, която мигом приела формата на девойката. Дамата била поета от един от ездачите, после подадена на друг, а сетне прозвучали имената на същите градове, през които били минали на път към Дъблин.

Наближавали дома. Джейми чувал последователно „Ратмулан“, „Милфорд“, „Тамни“ и разбрал, че вече са почти до неговата къща.

– Всички вие се редувахте да носите младата дама – казал той. – Защо и аз да не я подържа мъничко?

– Да, Джейми – отвърнали му любезно, – може и ти да я поносиш, разбира се.

Момъкът хванал здраво придобивката си и се спуснал пред вратата на майчината си къща.

– Джейми Фрил, Джейми Фрил! Така ли се отнасяш с нас?! – извикали спътниците му и също се спуснали до вратата.

Джейми стискал здраво, макар да нямал представа какво точно държи, тъй като елфите преобразявали девойката в какви ли не чудновати форми. В един момент тя била черно куче, което лаело и налитало да хапе, после станала пламтящ железен прът, който обаче не парел, а изведнъж пък се превърнала в чувал с вълна.

Ала Джейми все така не я изпускал и смаяните елфи взели да се оттеглят. Но тогава една дребничка жена, най-мъничката сред вълшебните същества, оповестила:

– Джейми Фрил я отмъкна от нас, но той не ще види от нея нищо хубаво, защото ще я направя глуха и няма – и тя хвърлила нещо върху девойката.

След като елфите си тръгнали, Джейми вдигнал резето и влязъл в дома си.

– Джейми, сине! – извикала майка му. – Нямахте те цяла нощ. Какво ти сториха?

– Нищо лошо, майко. Споходи ме най-големият късмет. Довел съм ти у дома млада хубавица.

– Хвала на Бога и да ни е на помощ! – възкликнала майка му и от изумление замълчала, не знаела какво друго да каже.

Джейми ѝ разправил за среднощното си приключение, като завършил с думите:

– Нали и ти нямаше да ми позволиш да я оставя в ръцете на онези и така да бъде погубена завинаги?

– Но това е знатна дама, Джейми! Как такава жена ще яде нашата оскъдна храна и ще живее нашия бедняшки живот? Това те питам, глупаво момче!

– Е, майко, не ще ѝ дума, че за нея е по-добре да е тук, отколкото там – посочил той към замъка.

През това време глухонямото момиче затреперило от студ в тънките си дрехи и пристъпило към мижавия торфен огън.

– Горкичката, каква невиджана хубавица! Нищо чудно, че са я харесали – казала старицата, като се загледала в гостенката със съжаление и възхита. – Трябва първо да я облечем. Но бога ми, дали ще ѝ намеря нещо, което да ѝ подхожда?

Старата жена отишла до долапа и извадила неделната си кафява плъстена рокля. Сетне отворила скрина и взела чифт бели чорапи, дълга снежнобяла фуста от фин плат и боне – „погребалните дрехи“, както ги наричала тя. Отдавна ги била приготвила за тъжната церемония, в която някой ден тя щяла да е главният герой, и били виждали бял ден само когато ги изнасяла да ги проветри. Но старицата не се поколебала да ги отстъпи на хубавата си трепереща от студ гостенка, която няма местела смаян поглед от нея към Джейми и от Джейми към нея. Клетото момиче се оставило да го облекат, после седнало на ниско столче в ъгъла до комина и заровило лице в ръцете си.

– Какво ще правим, как ще държим госпожицата като твоя? – проплакала старицата.

– Ще работя и за двете ви, майко – отвърнал синът.

– А как знатната дама ще преживява с нашата оскъдна храна? – попитала отново майка му.

– Ще работя повече заради нея – казал само Джейми.

Той удържал на думата си. Младата дама тъгувала дълго време, по страните ѝ безспирно се стичали сълзи вечер, докато старицата предяла пред огнището, а Джейми правел мрежи за съомга – занятие, с което се бил нагърбил с надеждата да създаде уют за гостенката им. Тя се държала мило с домакините си и се стараела да се усмихва, щом забележела, че я гледат. Лека-полека свикнала с тях и с техния начин на живот. Не минало много време и тя взела да храни прасето, да мачка картофи и да приготвя храна за кокошките, както и да плете сини вълнени чорапи.

Така се изтъркаляла цяла година и отново дошъл Хелоуин.

– Майко – рекъл Джейми, като си свалил шапката. – Ще ида пак в стария замък да си потърся късмета.

– Да не си си изгубил ума, Джейми? – извикала ужасено майка му. – Не ще и дума, че ще те убият заради стореното миналата година. Джейми я успокоил и излязъл.

Когато приближил ябълковата горичка, видял ярко осветените прозорци на замъка точно както предната година и чул глъчката вътре. Промъкнал се под един прозорец и доловил думите на един от елфите:

– Джейми Фрил ни изигра много лошо същата нощ миналата година, като отвлече от нас младата дама.

– Аха – отвърнала дребничката жена, – и затуй го наказах. Тя седи пред огнището като няма картина. Той обаче не знае, че три капки от чашата, дето държа в ръцете си, ще ѝ върнат слуха и говора. Сърцето на Джейми заблъскало лудо и той влязъл в замъка. И отново множеството го поздравило в хор:

– Ето те и теб, Джейми Фрил! Добре дошъл, добре дошъл, Джейми. Щом като глъчката стихнала, дребничката жена каза:

– Трябва да пиеш за наше здраве от чашата в ръката ми. Джейми грабнал чашата и хукнал към вратата. Не усетил как стигнал до дома си, но като влязъл, бил останал без дъх и се стоварил до огъня.

– Този път наистина ще те убият, горкото ми момче – възкликнала майка му.

– Няма, този път дори извадих по-голям късмет! – Той дал на дамата три капки от течността, която била останала на дъното на чашата при все бесния му бяг през картофената нива.

Младата дама проговорила и първите ѝ думи били благодарност към Джейми. Сетне тримата обитатели на къщурката се разприказвали – имали да си кажат толкова много, че дълго след първи петли, когато музиката на вълшебниците вече била стихнала, те все още продължавали да разговарят край огнището.

– Джейми – обърнала се девойката към младежа, – донеси ми, моля те, хартия, писалка и мастило, за да напиша на баща си какво се е случило с мен.

Девойката изпратила писмо, ала минали няколко седмици, а отговор все още нямало. Тя писала отново и отново на баща си, но все така не идвала обратна вест. Накрая младата дама помолила:

– Джейми, ела с мен в Дъблин, за да намерим баща ми.

– Нямам достатъчно пари, за да ти наема карета – отвърнал младежът.

– А как ще вървиш пеша до Дъблин!

Но девойката толкова го умолявала, че той склонил да изминат пеша целия път от Фанет до Дъблин. Не било толкова лесно като полета с елфите, но те най-сетне стигнали пред дома на Стивън Грийн и позвънили на звънчето.

– Кажи на баща ми, че дъщеря му е дошла – заръчала девойката на слугата, който им отворил.

– Господарят, който живее тук, няма дъщеря, момичето ми. Имаше, но тя се спомина преди повече от година.

– Нима не ме позна, Съливан

– Не, бедно момиче.

– Нека вляза при господаря. Моля те само да го видя.

– Е, не е кой знае какво. Ще сторя каквото мога.

След няколко минути бащата на младата дама дошъл на вратата.

– Как смееш да ме наричаш свой баща! – викнал гневно благородникът.

– Ти си лъжкиня. Аз нямам дъщеря.

– Вгледай се в лицето ми, татко, и непременно ще си спомниш.

– Дъщеря ми е мъртва и погребана. Тя почина много отдавна. – Тъга пречупила гласа на стария господар. – Върви си – отсякъл той.

– Не, мили ми татко, преди да видиш този пръстен на ръката ми. Виж името си, гравирано до моето.

– Това несъмнено е пръстенът на дъщеря ми, но не знам как си се сдобила с него. Едва ли по честен начин.

– Повикай мама, тя със сигурност ще ме познае – примолило се момичето, което вече ронело горки сълзи.

– Клетата ми съпруга тъкмо започна да се съвзема от мъката си. Все по-рядко споменава дъщеря си. Защо да ѝ напомням отново за загубата и да събуждам страданието ѝ!

Ала девойката продължила да упорства, докато не повикали майка ѝ.

– Мамо, ти ще познаеш ли дъщеря си? – обърнала се тя към нея.

– Аз нямам дъщеря. Дъщеря ми е мъртва и погребана много отдавна.

– Вгледай се в лицето ми и несъмнено ще ме познаеш. Старата дама поклатила глава.

– Съвсем си ме забравила. Но виж тази бенка на шията ми. Нима сега няма да ме познаеш?

– Да, да – отвърнала майката. – Моята Грейси имаше същата бенка, но аз я видях в ковчега и видях как затвориша капака отгоре ѝ. Било ред на Джейми да се намеси. Той разказал за пътуването си с елфите, как те отвлекли младата дама и сложили кукла на нейно място, за живота на девойката с него и майка му във Фанет, за последния Хелоуин и трите капки течност, които я освободили от магията. Когато Джейми замълчал, девойката продължила, като разказала колко добре са се грижили за нея майката и синът.

Знатните родители били възхитени от Джейми. Отнесли се с него по най-достоеен начин, а когато той заявил, че иска да се върне във Фанет, се зачудили как да му се отблагодарят. Само че възникнало затруднение. Дъщеря им не искала Джейми да си тръгне без нея.

– Ако Джейми си тръгне, и аз отивам с него – заявила девойката. – Той ме спаси от елфите и оттогава насетне се труди неуморно заради мен. Ако не беше той, мили ми тате и мамо, нямаше да ме видите никога вече. Ако той си тръгне, аз ще го последвам.

Това било окончателното ѝ решение. Тогава старият благородник предложил Джейми да стане негов зет. Докарали майка му от Фанет с голяма карета, теглена от четири коня, и вдигнали чудна сватба. Всички заживели заедно в огромната къща в Дъблин, а Джейми наследил несметното богатство на тъста си.

Славейт и розата

Оскар Уайлд

– Тя каза, че ще танцува с мен, ако ѝ подаря червени рози – проплакал младият Студент, – но в цялата ми градина няма ни една червена роза. В гнездото си на зеления дъб Славейт го чул и надникнал озадачено измежду листата.

– Няма червена роза в цялата ми градина! – въздъхнал младежът и очите му се напълнили със сълзи. – Ах, от какви дреболии зависи щастието! Изчел съм всичко, написано от мъдреците, изучил съм всички

тайни на философията, а животът ми е опропастен заради липсата на една червена роза.

– Ето най-сетне един истински влюбен – възкликнал Славейт. – Нощ подир нощ пея за него, макар да не съм го познавал, нощ подир нощ съм разказвал за него на звездите, а сега за пръв път го виждам. Косите му са тъмни като зюмбюлен цвят, устните му са алени като розата, за която копнее. Ала от страданието лицето му е пребледняло като слонова кост, мъката е сложила своя отпечатък върху челото му.

– Принцът дава бал утре вечер – промълвил Студентът – и моята любима ще е там. Ако ѝ поднеса червена роза, тя ще танцува с мен до зори. Ако ѝ поднеса червена роза, ще я взема в обятията си, тя ще положи глава на рамото ми, ще хвана дланта ѝ в своята. Но в градината ми няма червена роза и аз ще си седя самотен, защото тя ще ме подмине. Тя не ще ме забележи и сърцето ми ще се пръсне от мъка.

– Да, той е искрено влюбен – казал си Славейт. – Това, за което пея, за него е мъка, това, което мен ме радва, за него е болка. Да, любовта е нещо прекрасно. Тя е по-ценна от изумруд, по-скъпа от изящен опал. С перли и гранати не може да се купи, тя никъде не се продава. Не може да се вземе от търговци, не може да се съизмери със злато.

– Музикантите ще стоят в галерията – продължавал да нарежда Студентът, – ще свирят на своите струни, моята любима ще танцува под звуците на арфата и цигулката. Ще се носи в ритъма така леко, че едва ще докосва земята, и ухажорите в празнични одежди ще се тълпят край нея. Ала с мен тя няма да танцува, защото нямам червена роза да ѝ дам. – Младежът се хвърлил на тревата, заровил лицето си в шепа и заридал.

– Защо плаче той? – попитала една пеперуда, която летяла след слънчев лъч.

– Защо ли, наистина? – попитала шепнешком една маргаритка съседката си.

– Плаче за една червена роза – отвърнал Славейт.

– За червена роза ли? – учудили се те.

– Ама че глупаво! – възкликнало едно гущерче, което си падало малко циник, и се изсмяло.

Славият обаче разбираше в какво се корени тъгата на Студента, свил се тихо сред клоните на дъба и се замислил върху същината на любовта. Изведнъж разперил кафявите си крилца за полет и се издигнал във въздуха. Преминал като сянка над горичката и се понесъл над градината. В средата на моравата имало красив розов храст и щом го зърнал, Славият полетял към него и кацнал на едно клонче.

– Дай ми една червена роза – казал той. – В замяна ще ти изпея най-хубавата си песен.

Но храстът поклатил глава.

– Моите рози са бели – отвърнал той, – бели като морската пяна и побели от снега по върховете. Иди при брат ми, който расте край стария слънчев часовник, той може би ще ти даде каквото търсиш. Славият полетял към розовия храст, който растял край стария слънчев часовник.

– Дай ми една червена роза – казал той – и аз ще ти изпея най-хубавата си песен.

Ала храстът поклатил глава.

– Моите рози са жълти – отвърнал той, – жълти като косите на русалка, седнала на кехлибарен трон, и по-жълти от нарциса, който цъфти на поляната, преди косачът да дойде с косата си. Иди при брат ми, който расте под прозореца на Студента, той може би ще ти даде каквото търсиш.

И така, Славият отлетял към розовия храст под прозореца на Студента.

– Дай ми една червена роза – казал той – и аз ще ти изпея най-хубавата си песен.

Храстът поклатил глава.

– Моите рози са червени – отвърнал той, – червени като крачетата на гълъбица и по-червени от големите корали, които се вият в морските пещери. Но зимата смрази соковете ми, скреж попари пъпките ми, а бури окършиха клонките ми, затова цяла година няма да имам рози.

– Една-едничка роза искам само – примолил се Славейт. – Една червена роза! Няма ли как да я получа?

– Има начин – отвърнал храстът, – но е толкова жесток, че не смея да ти го кажа.

– Кажи ми, аз не се страхувам – настоял Славейт.

– Щом искаш червена роза – започнал храстът, – трябва да я създадеш с музика на лунна светлина и да я оцветиш с кръвта на собственото си сърце. Трябва да пееш за мен, като опреш гърди на един бодил. Трябва да ми пееш безспир цяла нощ, а бодилът да пронизва сърцето ти, тогава твоята кръв ще се влее в моите жили и ще стане моя.

– Смъртта е твърде висока цена за една червена роза! – извикал Славейт. – Животът ми е много скъп. Толкова е хубаво да седя на зеленото дърво и да наблюдавам слънцето в златната му колесница и луната в нейната перлена колесница. Тъй сладък е ароматът на глога, тъй мили са камбанките на дивия зюмбюл, сгушени в долината, и пиренът, който цъфти на хълма. Ала все пак любовта е по-красива от живота и какво е сърцето на една птичка, сравнено със сърцето на човек!

Тогава Славейт разперил кафявите си крилца за полет и се издигнал във въздуха. Преминал като сянка над градината и като сянка се понесъл над горичката.

Младият Студент все така лежал на тревата, както го бил оставил Славейт, и сълзите все още не били пресъхнали в хубавите му очи.

– Радвай се – извикал Славейт, – радвай се, ще получиш желаната червена роза. Ще я създам с музика на лунна светлина и ще я оцветя с кръвта на собственото си сърце. Едничкото, което искам от теб в замяна, е да обичаш истински, защото любовта е по-мъдра от философията, при все че тя е мъдра, и по-могъща от силата, при все че

тя е могъща. Крилете на влюбения са оцветени с пламък и с цвета на пламък е обагрено неговото тяло. Устните му са сладки като мед, дъхът му е като ливан.

Студентът вдигнал поглед от тревата и се заслушал, но тъй като знаел само написаното в книгите, не можел да разбере какво му пее Славейт. Дъбът обаче разбрал и се натъжил, защото много обичал малкия Славей, който бил свил гнездо в клоните му.

– Попей ми за последен път – прошепнал той на птичката. – Ще се чувствам много самотен, като си отидеш.

И Славейт запял на дъба с глас като бълбукаща в сребърен съд вода. Щом песента свършила, Студентът се изправил, извадил от джоба си бележник и молив.

– Красив е – казал си той, докато вървял през горичката, – не може да се отрече, но дали има чувства? Опасявам се, че не. Той е като повечето артисти – свършено изискан, но съвсем неискрен. Не би се жертвал за другите. Вълнува се само от музика, а всеизвестно е, че изкуството е себично. Ала все пак трябва да му се признае, че гласът му притежава някои прекрасни тонове. Колко жалко, че те не значат нищо и не носят никаква полза.

Младежът се върнал в стаята си, легнал на тясното си дървено легло и се замислил за любовта си. След известно време заспал. Когато луната изгряла в небето, Славейт полетял към розовия храст и опрял гърдите си на един бодил. Цяла нощ пял с гърди о бодила, а кристалната луна се привела да го слуша. Цяла нощ пял, а бодилът се забивал все по-дълбоко в гърдите на птичката и кръвта изтичала от нея. Славейт първо възпял раждането на любовта в сърцата на момчето и момичето. И на най-високата клонка на храста разцъфнала прелестна роза, листче по листче, както следвали песен след песен. Тя първо била бледа като мъглата, която се разстила сутрин над реката, и сребриста като крилете на зората. Като отражение на роза в сребърно огледало, като отражение на роза в езеро – такава роза разцъфнала на най-горното клонче на храста.

Тогава храстът извикал на Славей да притисне по-силно гърдите си в бодила.

– Притисни се по-силно, малък Славейо – извикал храстът, – или денят ще настъпи, преди розата да е напълно завършена. Славейт притиснал още повече гърди в бодила, а песента му зазвучала по-силно, щом запял за раждането на любовта в душата на мъжа и девойката.

Нежна розова струйка пропълзяла по листенцата на розата, подобно на руменината по страните на жениха, когато целуне устните на невестата си. Но бодилът все още не бил достигнал сърцето на птичката, затова сърцевината на розата все още била бяла.

– Притисни се още по-силно, малък Славейо – извикал храстът, – или денят ще настъпи, преди розата да е напълно завършена. И Славейт притиснал още повече гърди в бодила, който допрял сърцето му и болка пронизала тялото му. Колкото по-мъчителна ставала болката, толкова по-жарка ставала песента на Славейо, защото възпявал любовта, шлифована от смъртта, любовта, която не умира в гроба.

Тогава прелестната роза се обагрила в пурпурно, като пурпура на източното небе. В пурпурно се оцветили листенцата по края, в пурпурно като рубин се оцветила и сърцевината.

Ала гласът на Славейо започнал да отслабва, крилцата му взели да отмаляват, очите му се замъглили. Песента му звучала все по-глухо, нещо пристягало гърлото на птичката.

Със сетни сили Славейт изчуруликал последната си мелодия. Бялата луна го чула и забравила за зората, се задържала на небето. Червената роза я чула и трепереща в екстаз, разтворила цвета си в студеното утро. Ехото отнесло мелодията до сумрачната пещера на хълма и разбудила спящите овчари от сънищата им. Речните тръстики подели песента и предали посланието ѝ на морето.

– Ето, виж – извикал храстът – розата вече е завършена! Славейт не отговорил. Той лежал мъртъв във високата трева с пронизано от бодила сърце.

А на обед Студентът отворил прозореца на стаята си и погледнал навън.

– О, какво щастие! – възкликнал той. – Има една червена роза! Никога не съм виждал такава роза. Толкова е красива, че несъмнено има някакво сложно латинско название. – Протегнал се и я откъснал. Сложил си шапката и с розата в ръка забързал към дома на Професора. Дъщерята на Професора седяла навън пред вратата и проветрявала синя копринена рокля на простора. Кученцето ѝ лежало до краката ѝ.

– Казахте, че ще танцувате с мен, ако ви донеса червена роза – обърнал се към нея Студентът. – Заповядайте най-алената роза на света. Довечера ще я закичите до сърцето си и докато танцуваме, тя ще ви разкрие колко много ви обичам.

Девојката се намръщила.

– Боя се, че няма да подхожда на роклята ми – отвърнала тя. – Освен това племенникът на Чембърлейн ми изпрати истински бижута, а всеки знае, че бижутата са по-ценни от цветята.

– Ах, колко сте неблагодарна – ядосал се Студентът и захвърлил розата на улицата, където тя се озовала в канавката и една каруца минала върху нея.

– Неблагодарна ли! – извикало момичето. – Аз пък ви казвам, че сте голям грубиян. А и в крайна сметка кой сте вие? Някакъв студент. Не ми се вярва токите на обувките ви да са сребърни, докато племенникът на Чембърлейн носи точно такива.

Тя станала от стола и се прибрала в къщата.

– Какво глупаво нещо е любовта – въздъхнал Студентът, като си тръгнал. – Не струва и наполовина колкото логиката, защото нищо не доказва, а само посочва неща, които няма да се случат, и кара хората да вярват в неистини. Всъщност тя е крайно непрактична, а в тези времена практичността е над всичко. Затова ще се върна към философията и ще изуча метафизиката.

И така, той се прибрал в стаята си, извадил една огромна прашна книга и започнал да чете.

